

Sygn. akt: III U 188/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 03 czerwca 2015r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	sekretarz sądowy Ewelina Asztemborska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 03 czerwca 2015r. (...)

sprawy z odwołania J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 23.02.2015r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje J. S. prawo do emerytury od dnia 1 lutego 2015 roku,
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

J. S. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. z dnia 23.02.2015r., odmawiającej mu prawa do emerytury.

Wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury i o zaliczenie do stażu pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia: od 24.04.1978r. do 31.12.1979r. w Przedsiębiorstwie (...) w B., od 01.01.1980r. do 30.08.1986r. w Przedsiębiorstwie (...) w B., od 27.08.1986r. do 31.01.1990r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) i od 02.11.1994r. do 31.12.1998r. w P. s.j. w P.. J. S. do odwołania załączył świadectwo pracy w szczególnych warunkach, wystawione przez w P. s.j. w P.. Co do pozostałych zakładów w uzasadnieniu odwołania wskazał, że zakłady już nie istnieją i wniósł o przesłuchanie świadków, którzy potwierdzą wykonywanie przez niego pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że na dzień 01.01.1999r. odwołujący udowodnił ogólny okres pracy wynoszący 25 lat, 8 miesięcy i 18 dni, lecz nie udowodnił 15-letniego

okresu pracy w szczególnych warunkach. Wskazał, iż do stażu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono okresu zatrudnienia w P. s.j. w P., gdyż świadectwo pracy z dnia 10.10.2006r. nie spełnia wymogów formalnych, tj. powołania się na Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zaś z pozostałych zakładów nie złożył świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

W toku postępowania odwołujący wniósł również o zaliczenie do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 01.02.1990r. do 31.03.1990r. w (...) Sp. z o.o. w O..

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 02.02.2015r. J. S. złożył w ZUS wniosek o ustalenie uprawnień do emerytury, na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Po rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy uznał za udowodniony na dzień 01.01.1999r. ogólny okres pracy wynoszący 25 lat 8 miesięcy i 18 dni okresów składkowych. ZUS uznał jednak, że odwołujący nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach, dlatego zaskarżoną decyzją z dnia 23.02.2015r. odmówił J. S. prawa do emerytury.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura, jeżeli ubezpieczony spełnił łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
- w dniu wejścia w życie przepisów ustawy emerytalnej, tj. 01.01.1999r. udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 dla mężczyzn, w tym: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach, wynoszący co najmniej 15 lat.

Według przepisu § 2 ust. 1 w/w Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Biorąc pod uwagę powyższe przepisy należało uznać, że rozstrzygnięcie w sprawie było uzależnione od wykazania przez J. S. 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu odwołanie od decyzji z dnia 23.02.2015r. jest zasadne.

J. S. domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia: od 24.04.1978r. do 31.12.1979r. w Przedsiębiorstwie (...) w B., od 01.01.1980r. do 30.08.1986r. w Przedsiębiorstwie (...) w B., od 27.08.1986r. do 31.01.1990r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) i od 01.02.1990r. do 31.03.1990r. w (...) Sp. z o.o. w O.. Wywodził, że w tych zakładach wykonywał pracę operatora koparki i spycharki.

Domagał się też zaliczenia okresu zatrudnienia od 02.11.1994r. do 31.12.1998r. w P. s.j. w P. wskazując, że pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Sąd ustalił, że odwołujący w Przedsiębiorstwie (...) w B., w Przedsiębiorstwie (...) w B., w (...) Przedsiębiorstwie (...) i w (...) Sp. z o.o. w O. pracował jako operator koparki i spycharki. Ustalił też, że w P. s.j. w P. w okresie od 02.11.1994r. do 31.12.1998r. pracował jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Podstawę do takich ustaleń stanowi dokumentacja zawarta w aktach emerytalnych i rentowych odwołującego, w jego aktach osobowych oraz zeznania świadków: S. C., T. G. i Z. Ł. oraz zeznania J. S. w charakterze strony.

Z akt ZUS, dotyczących J. S. wynika, że w celu wykazania pracy od 24.04.1978r. do 31.12.1979r. w Przedsiębiorstwie (...) w B. i od 01.01.1980r. do 30.08.1986r. w Przedsiębiorstwie (...) w B. złożył do ZUS świadectwo pracy z dnia 31.12.1979r. wskazujące, że był zatrudniony jako pomocnik maszynisty (k. 10a.r.) oraz świadectwo pracy z dnia 29.08.1986r. wskazujące, że był zatrudniony jako pomocnik maszynisty, a następnie jako maszynista (k. 11a.r.).

Ponieważ Sądowi nie udało się uzyskać akt osobowych z w/w zakładów, oparł się na zeznaniach świadków i odwołującego oraz treści świadectw pracy.

J. S. zeznał, że Przedsiębiorstwo (...) w B. powstało w wyniku przekształcenia Przedsiębiorstwa (...) w B., oba zakłady prowadziły taką samą działalność, tj. zajmowały się melioracją i budową zbiorników wodnych. Zeznał też, że w obu tych zakładach wykonywał te same czynności, był operatorem spycharki i koparki.

Z jego zeznań wynika, iż gdy został zatrudniony w 1978r. otrzymał stanowisko pomocnika maszynisty, gdyż uczył się pracy na koparce, jego czynności polegały na obsłudze maszyny, a operator nadzorował jego pracę i na każdej koparce pracowały dwie osoby. Z zeznań odwołującego wynika, że do kierowania koparkami wymagane jest prawo jazdy kategorii T. Na rozprawie w dniu 29.04.2015r. odwołujący okazał prawo jazdy, w którym wskazano, iż kategorię T (dotyczącą pojazdów wolnobieżnych, w tym koparek) uzyskał w dniu 14.08.1979r. Pytany, dlaczego mimo uzyskania uprawnień operatora koparki nie zmieniono mu angażu, zeznał, że było zbyt mało maszyn a nadto zgodnie z wymogami bezpieczeństwa na koparce musiało pracować dwie osoby.

Odwołujący zeznał nadto, iż w Przedsiębiorstwie (...) w B. pracował początkowo na spycharce, ucząc się pracy na tej maszynie i dlatego miał angaż pomocnika, a następnie pracował też na koparce i koparko-odmularce, spycharka była gąsiennicowa a koparka kołowa.

Sąd dał wiarę w/w zeznaniom, gdyż zostały one potwierdzone zeznaniami świadków Z. Ł. i T. G.. Z. Ł. był zatrudniony w latach 1974-1985 jako operator koparki a T. G. w latach 1981-2001 jako ślusarz remontowy. Obaj zeznali, że J. S. w całym spornym okresie był operatorem sprzętu używanego w zakładzie, tj. koparek, spycharek, koparko-odmularek. Świadek Z. Ł. zeznał, że pomocnik operatora uczy się pracy na maszynie, obsługując ją pod nadzorem operatora. Świadek T. G. naprawiał maszyny, na których pracował odwołujący i wskazywał, że były to koparki gąsiennicowe i kołowe oraz spycharki gąsiennicowe, w tym koparko-odmularki.

Zeznania świadków Z. Ł. i T. G. są wiarygodne, bowiem mieli oni na co dzień styczność z odwołującym, wiedzą więc, jaką pracę wykonywał. Odwołujący w dniu 14.08.1979r. uzyskał prawo jazdy kategorii T (dotyczącą pojazdów wolnobieżnych, w tym koparek), które umożliwiała poruszanie się tymi pojazdami po drogach publicznych. Zauważyć też trzeba, że profil obu zakładów – prowadzenie prac melioracyjnych i przy zbiornikach wodnych – wymagał używania sprzętu ciężkiego i takich maszyn jak koparki, spycharki, koparko-odmularki. Praca pomocnika operatora jak i operatora polegała zaś na obsługiwaniu tego sprzętu. Czynności odwołującego od 24.04.1978r. do 31.12.1979r. w Przedsiębiorstwie (...) w B. i od 01.01.1980r. do 30.08.1986r. w Przedsiębiorstwie (...) w B. dotyczyły prac melioracyjnych oraz zakładania zbiorników wodnych. Była to więc praca w szczególnych warunkach, określona w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – w Wykazie A Dział X poz. 1 - prace przy zakładaniu urządzeń melioracyjnych.

Do pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć odwołującemu również okres zatrudnienia od 27.08.1986r. do 31.01.1990r. w (...) Przedsiębiorstwie (...).

J. S. zeznał, iż zakład ten układał kanalizację i wodociągi i on pracował przy tych pracach wykonując wykopy koparką.

Tego rodzaju pracę potwierdził też świadek S. C., który w okresie od 15.05.1987r. do 31.09.1989r. był kierownikiem robót. Z zeznań świadka wynika, iż początkowo J. S. pracował na budowach, był operatorem koparki, kopał wykopy pod kanalizację, wstawiał kręgi, wrzucał beton na podłoże do układania rur.

Należy dać wiarę w/w zeznaniom, gdyż są one zgodne z treścią ogólnego świadectwa pracy z dnia 31.12.1990r. (k. 12a.r.), w którym wskazano stanowisko maszynisty koparki.

Mając powyższe na uwadze należy uznać, iż odwołujący w okresie od 27.08.1986r. do 31.01.1990r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) wykonywał pracę w szczególnych warunkach, o której mowa w Dziale V poz. 3 Wykazu A, stanowiącego załącznik Nr 1 do Rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Do pracy w szczególnych warunkach należy też zaliczyć okres zatrudnienia J. S. od 01.02.1990r. do 31.03.1990r. w (...) Sp. z o.o. w O..

Na tę okoliczność odwołujący złożył do akt ogólne świadectwo pracy z dnia 31.03.1990r. (k. 13a.r.) wskazujące, iż pracował jako operator koparki. Z uzyskanych przez Sąd akt osobowych odwołującego z tego zakładu wynika, że pracował jako maszynista koparki. Ponieważ zakład ten zajmował się pracami budowlanymi, a do miejsca budowy odwołujący musiał dojechać, wykonywał pracę w szczególnych warunkach, o której mowa w Dziale V poz. 3 i w Dziale VIII poz. 3 Wykazu A, stanowiącego załącznik Nr 1 do Rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Przedmiotem sporu był również okres zatrudnienia od 02.11.1994r. do 31.12.1998r. w P. s.j. w P..

Na okoliczność zatrudnienia w tym zakładzie złożył do ZUS ogólne świadectwo pracy z dnia 20.10.2006r. (k. 7a.e.) wskazujące, iż był zatrudniony od 02.11.1994r. do 10.10.2006r., w tym w okresie od 02.11.1994r. do 31.01.1999r. jako kierowca a od 01.02.1999r. do 10.10.2006r. jako dozorca. Z uzyskanych od pracodawcy akt osobowych wynika zaś, że odwołujący miał następujące angaże: od 02.11.1994r. do 31.01.1998r. – kierowca-mechanik, od 01.02.1998r. do 31.01.1999r. – kierowca, od 01.02.1999r. – dozorca.

J. S. domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu od 02.11.1994r. do 31.12.1998r. wskazując, że pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Zeznał, że zakład (...) zajmował się transportem. Pytany, dlaczego początkowo miał angaż kierowca-mechanik zeznał, że gdy samochód miał w drodze jakąś usterkę, musiał ją naprawić. Zeznał też, że zakład miał warsztat, w którym byli zatrudnieni mechanicy i on naprawiali samochody.

Należy dać mu wiarę, gdyż pracodawca w dniu 27.02.2015r. wystawił mu świadectwo pracy w szczególnych warunkach wskazujące, że w okresie od 02.11.1994r. do 31.12.1998r. pracował w szczególnych warunkach (k. 4a.s.). Wprawdzie świadectwo to nie spełnia wymogów formalnych, lecz jest wyrazem stanowiska pracodawcy i świadczy o tym, że w okresie od 02.11.1994r. do 31.12.1998r. odwołujący faktycznie był kierowcą, mimo że w pewnym okresie miał angaż kierowca-mechanik. Logiczne jest też tłumaczenie odwołującego, iż będąc w trasie musiał sam naprawiać drobne usterki.

Mając powyższe na uwadze należy uznać, iż odwołujący w okresie od 02.11.1994r. do 31.12.1998r. w P. s.j. w P. wykonywał pracę w szczególnych warunkach, o której mowa w Dziale VIII poz. 2 Wykazu A, stanowiącego załącznik Nr 1 do Rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Po uwzględnieniu w/w okresów pracy odwołujący spełni warunek posiadania 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, gdyż wyniesie on łącznie 16 lat 11 miesięcy i 8 dni. Odwołujący spełnia także pozostałe przesłanki konieczne do uzyskania prawa do emerytury według przepisów art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Osiągnął bowiem w dniu 27.01.2015r. wiek 60 lat i legitymuje się 25-letnim ogólnym stażem pracy.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję ZUS z 23.02.2015r. i przyznał J. S. prawo do emerytury od dnia 01.02.2015r., tj. od miesiąca złożenia wniosku.

W pkt 2 wyroku Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Przepis art. 118 ust. 1a stanowi zaś, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

W niniejszej sprawie ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji było ustalenie 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Odwołujący nie złożył do ZUS świadectw pracy w szczególnych warunkach. Dopiero postępowanie sądowe pozwoliło na ustalenie, iż w jakim okresie faktycznie wykonywał pracę w szczególnych warunkach. W tej sytuacji ZUS nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie okresu pracy w szczególnych warunkach w toku postępowania przed tym organem.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.